అశ్వత్థామ కనిపించాడు

మాయింటిలో పురాతనపు పత్రికలు చాలావున్నై. నేనొకరోజున అటుకమీద యేవో సామానులు సర్దుతుంటే, బూజుపట్టి పగందిపోయిన 'విశ్వభారతి' పత్రిక ఒకటి కనబడ్డది. ఏమిటో చదువుదామని కిందకు తెచ్చి చదివితే, అతివిచిత్రమయిన విషయం. ఆపత్రిక మీది తేదీ క్రీ.శ. 1914 సం, జూను, 6 వాసు చాలా ఆశ్చర్యంవేసింది. నమ్మలేకపోయినాను. ఆవిషయాన్ని ఆంధ్రలోకానికిగూడా నివేదిస్తే నావిధిని నెరవేర్చినవాణ్ణవుతానని నావూహ. ఆవిషయాన్ని చదివి, అది సంభవమో, అసంభవమో ఆంధ్రలోకం తేల్చగలదని నానమ్మకం.

"విశ్వభారతి పత్రికా సంపాదకులకు,—

అయ్యా,

నేను మొన్న ఫాల్గుణబహుళ పంచమిరోజు తెల్లవారుఝామున సుమారు రెండుగంటలకు మావూరునుంచి రాజమహేంద్రవరం కొన్ని వ్యవహారముల పరిష్కారం నిమిత్తం వెళ్ళవలసి కొవ్వూరుస్టేషనుకు ఎండ్లబండిమీద వెళుతున్నాను. బండిమనిషి మేలుకొనివుంటాడుగదా అని నేనూ, నేను మేలుకొనివుంటానుగదా అని బండిమనిషీ, అనుకోవటం మూలాన్ని, ఇద్దరం పడుకొని నిద్రపోవటం సంభవించింది. మాబండి ఎక్కడా బోల్తామాత్రం పడలేదుకాని నిద్రమత్తువల్ల కాబోలు ఎద్దులు ఇష్టంవచ్చినచోటికి దారితీసినై.

తెల్లవారేవరకు నాకుగాని, పుల్లన్నకు (బండితోలే మనిషి పేరండీ) గాని మెలకువరాలేదు. లేచి చూచేటప్పటికి ఏమున్నది? చుట్టుపక్కల అంతా కీకారణ్యం. దరిదోవ తోచలేదు. పుల్లన్నమీద చెడ్డకోపంవచ్చింది. కాని అతనుమాత్రం ఏంచేస్తాడుపాపం! అయిందేమో అయిపోయింది. ఇక కర్తవ్యమేమిటని ఆలోచిస్తూ కూచున్నా.

ఆ అరణ్యంలోనుంచి బయటపడటం ఎట్లావున్నా, అన్నం ఒకటి ముఖ్యంగదా! అప్పటికప్పుడే మిట్టమధ్యాహ్నమయింది. ఆకలి దహించుకపోతున్నది. పోనీ నీళ్ళుతాగియినా కొంతవరకు ఆకలి చల్లార్చుకొందామంటే అవీలేవు. నాలుగుపక్కలా వీలయినంత దూరం వెళ్ళి చూసివచ్చానుగాని లాభంలేకపోయింది. నాలుక పిడచగట్టుకపోతున్నది ప్రాణం సొమ్మసిలిపోయింది.

అవసరంఅనేది ఏదోఒకదారి చూపిస్తుందిగదా! దగ్గరనే పెద్దమర్రిచెట్టు అగపడ్డది. వెంటనే అమిత ఉత్సాహంతో చెట్టెక్కి కనుచూపుమేరలో ఎక్కడన్నా నీళ్ళుకనబడతయ్యేమోనని చూశాను. ఎక్కడా నీటిపొటువే కనుపించలేదు కాని చాలాదూరంలో, మసకమసకగా ఒకగుడిసెలాంటిది అవుపడ్డది. దాంతో నా ప్రాణాలు లేచివచ్చినై. పుల్లన్నను అక్కడే వుండమనిచెప్పి బయలుదేరిపోయినాను నే నా గుడిసెదగ్గరకు. ఎంతదూరంనడిచానో లెక్కలేదు. నీళ్ళుతాగుదామన్న ఆశే నన్నంతఉత్సాహంతో నడిపించింది.

ఆ గుడిసెను సమీపించేటప్పటికి నాకు కలిగిన భావాలు వర్ణనాతీతం. వాటినన్నిటిని స్థలవిస్తరభీతిచే వదిలిపెడుతున్నాను. క్లుప్తంగా చెప్పదలచుకుంటే,— నా ఆకలి, దాహం మాయమయినై. సువాసనతో గూడిన చల్లటిగాలి నా శ్రమను హరింపించింది.

గుడిసెలోపలికి పోయినాను. భూమిలోకి ఏవో మెట్లుకనబడ్డవి. దిగటానికి భయంవేసిందిగాని చల్లకొచ్చి ముంత దాచటమెందుకని మెట్లుదిగి కిందికి బయలుదేరాను. మెట్లన్నీదిగి కింద కాలుపెట్టానోలేదో అద్భుతమయిన దృశ్యంకనుపించింది. కళ్ళు భ్రమలు కమ్మినై. నన్ను నేను నమ్మలేకపోయినాను. ఒకవ్యక్తి దాదాపు బాగాయెదిగిన తాటిచెట్టులో సగంవుంటాడు. మోకాళ్ళదాకా తెల్లటిగడ్డం వ్రేలాడుతున్నది. పాదాలదాకా జడలు వ్రేళ్ళాడుతున్నై. ఆ వ్యక్తి ముఖంలోనుంచివచ్చే బ్రహ్మతేజస్సు పరిసరప్రాంతాలను వెలిగింపజేస్తున్నది. ఆ తేజోసముద్రంలో నే నొక

చింపుకున్నావా? కళ్ళు ముచ్చెమటలు పోసింది. వంచిన తల ఎత్తలేదు. అట్లాగే నుంచున్నాను రాయివలె.

'భయంలేదు నాయనా' అన్నాడా వ్యక్తి జలద స్వన గంభీరతతో.

ఆ వాక్కులో ప్రేమ ఉట్టిపడ్డది.

నేను కాస్త కళ్ళు తెరిచి పైకి చూశాను.

'నీ వెప్పుడయినా భారతం చదివావా?' అన్నాడు మునిపతి చెలి.

అప్పుడప్పుడుగా తలకాయ వూపాను. భయం కొంచెం తీరింది.

'ఎప్పుడయినా అశ్వత్థామ పేరు విన్నావా భారతంలో?'

'ఆ' అన్నాను మెల్లగా.

'ఆ అశ్వత్థామను నేనే' అన్నాడా వ్యక్తి.

నేను ఆశ్చర్యంతో, భయంతో, భక్తితో ఆ వ్యక్తి వైపు చూశాను. వెంటనే 'అశ్వత్థామ బలిర్వ్యాసో... ......' వగైరాలకు చావు లేదన్న సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

భారతంలో శ్రీకృష్ణుడు అశ్వత్థామను కొన్నివేల ఏండ్లు కుష్ఠురోగియై వుండమని శపించినట్లు జ్ఞాపకం. అందువల్ల, ఆ సూచన లేకపోవటమేకాక శరీరం శుభ్రంగా ఉందేమిటా అని ఆశ్చర్యంతో ఆయన శరీరంకేసి చూడటం ప్రారంభించాను. నా ఉద్దేశ్యం గ్రహించాడు 'శాపం తీరిపోయింద'న్నాడు చిరునవ్వుతో.

కురుక్షేత్రసంగ్రామమంతా ఒక్కసారి నాకళ్ళ ముందు జరిగినట్లయింది. ద్రోణాచార్యుడు ప్రచండంగా యుద్ధంచేస్తున్నాడు. పాండవులసేనలు నుగ్గు నుగ్గయిపోతున్నై. అవలంబించింది క్షాత్రధర్మమైనా, ఆయన మోహాన బ్రహ్మతేజస్సు వెల్లివిరిసిపోతున్నది. పాండవులలో అతిరథులు, మహారథులు ఏసానికయినా కొరగావటంలేదు. పాండవులకు గుండెలవిసిపోతున్నై. శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజును 'అశ్వత్థామహతః' అనమని నిర్బంధిస్తున్నాడు. ధర్మరాజు మనస్కరించలేదు. ఇంతలోకే 'అశ్వత్థామ' అనే ఏనుగు ఒకటి చచ్చిందని పుకారుపుట్టింది. 'ఇంకాఏం, అసత్యదోషానికి భయపడవలసినపని లేదంటున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. వెంటనే భీముడు గబగబ ముందుకువెళ్ళి ఆచార్యునికి వినబడేంత దగ్గరగా 'అశ్వత్థామహతః' అన్నాడు. అదిరిపోయాడు ద్రోణుడు. మోహాన ఈసడింపుతో కూడిన చిరునవ్వు కనిపించింది. మళ్ళీ మారణప్రయత్నాలలో బడ్డాడు. అప్పుడే ధర్మరాజు చింతాక్రాంతుడై వస్తున్నాడు. కృష్ణుడుకూడా ఆ రథంమీద వున్నాడు. అనలేక అనలేక గద్గదస్వరంతో నే దగ్గరగా '-శ్వత్థామహతః, కు—' వెంటనే కృష్ణుడు ధర్మరాజునోటిదగ్గర తన చెవిపెట్టి 'ఆ కాస్తమాటా నా చెవులో చెప్పు. నేను వింటే మూడులోకాలు విన్నట్టే' అంటున్నాడు.

పాండవశిబిరం. యుద్ధం అయిపోయిందేమో, అందరూ హాయిగా నిద్రపోతున్నారు. కరవాలంతో ప్రవేశించాడు అశ్వత్థామ. కళ్ళు చింతనిప్పులవలె మెరిసిపోతున్నై. అతని ముఖంలో క్రౌర్యం, పగ మూర్తీభవించినై. పోయినాడు దృష్టద్యుమ్నుని వద్దకు. ఒక్కటేదెబ్బ కత్తితో. తలతెగి క్రిందపడ్డది. మొండెం నుంచి వచ్చే వేడినెత్తురు, పుర్రెలో పోసుకొని గటగట తాగాడు అశ్వత్థామ. కళ్ళు తెలియడంలేదు. పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు. అందరిని ఒక్కపెట్టు పెట్టాడు కత్తితో. ప్రళయతాండవం చేస్తున్నాడు ఎందుకో. మైకం దిగింది. తప్పు తెలిసింది. చంపింది పాండవులను కాదు. ఉపపాండవులను.

'విధికృత్యం, విధికృత్యం' అన్నాడాయన నిట్టూర్పుతో.

భారతంలో కలిగిన సందేహాలు కొన్ని తీర్చుకుందామనిపించింది నాకు! కాని ఏమనుకుంటాడో! నా సంగతి గ్రహించి ఆయన 'ఫరవాలేదు. సందేహాలేవన్నా వుంటే అడుగు' అన్నాడు. నాకు ధైర్యం కలిగింది.

'స్వామీ! ద్రౌపది ఐదుగురిని వివాహంచేసుకోటం ఏంసమంజసం?' అన్నాను.

మేఘం గర్జించినట్టుగా ఒక్కనవ్వు నవ్వాడాయన. 'వీడు వట్టిపిచ్చివాడులాగున్నాడే' అని ధ్వనిస్తున్న ఆనవ్వు నాకొక్క బల్లెపుపోటయింది.

'అప్పటిఆచారవ్యవహారాలు వేరునాయనా' అన్నాడు.

ఇంకా అడిగితే, వెనుకటివలెనే నవ్వుతాడేమో నని భయంవేసింది. కాని వెనక్కు తీయడం కాపురుషలక్షణ మనుకొని 'కుంతి ఇంద్రాదిదేవతల అనుగ్రహాంవల్ల ధర్మరాజాదులను కనటం—'

'నేను దానికి ఇందాకనే జవాబుచెప్పాను అప్పటి ఆచారవ్యవహారాలు వేరని. పైగా అనుల్లంఘనీయమయిన భర్త ఆజ్ఞ' అన్నాడు.

'కుంతి ఆదర్శంవల్ల ప్రస్తుతకాలం చెడిపోవడానికి అవకాశా లున్నవ'న్నాను.

'అవును, ఇది కలియుగంకదా!' అన్నాడాయన.

'మరి,—పాండవులకు అగ్రరాజ్యానికి హక్కు లేదని మాలో కొందరి వాదన.'

'ఊహూ! లేదనివాదించేవారుకూడా మీలో వున్నారన్నమాట. చెట్టు చెడేకాలానికి కుక్క మూతి పిందెలు.'

'ఇంకా నేనడిగేది ఒక్క ప్రశ్న. అది తమకు చాలాపిచ్చిదిగా కనబడుతుందేమో. కాని మాకు మాత్రం చాలాముఖ్యమయిన చర్చనీయాంశం, అది, కృష్ణునికి మీసాలున్నవా లేవా అన్న విషయాన్ని గురించి.'

ఈప్రశ్న కాయన ఫక్కున నవ్వాడు. నవ్వుకొని 'నీవేమనుకుంటా'వన్నాడు.

'లేవనుకుంటా'నన్నాను.

'సరే', అన్నాడు అవునన్నట్టుగా తలవూపుతూ.

'కొంతమందివున్నవని వాదిస్తువార'న్నాను.

'అవును. ఉండవచ్చు' నన్నాడు.

నాకేం అర్థంకాలేదాధోరణి. నేను తెల్లబోవటం చూచి,

'శ్రీకృష్ణునికి మీసాలున్నవనుకుంటే వున్నై. లేవనుకుంటే లేవు. ఎందుకొచ్చిన పిచ్చిరచ్చలు. పుణ్యమా, పురుషార్థమా. నీ కేరూపంబాగుంటే అదే ధ్యానం చేసుకో' అన్నాడు.

కాసేపు ఏమీ మాట్లాడలేదు. తర్వాత ఆయన అన్నాడు:

'నీవు పూర్వజన్మలో చాలా సుకృతంచేసుకున్నావు. అందువల్లనే నేను నీకు కనుపించాను. నీతోవచ్చిన మనిషికి లేకుండా, నీవుమాత్రమే నన్నుచూడటం, నీ పూర్వజన్మ సుకృతంగాదామరి. నీకు జన్మ తరింప చేసుకోవాలనేవుంటే, నాకు శుశ్రూషచేస్తూ ఇక్కడనే వుండిపో;' అని.

నేనేమీ జవాబు చెప్పలేకపోయినాను. మాయింటి ఆవిడ, కుర్రకుంకలు నాకళ్ళయెదుట కనబడ్డారు. కళ్ళుమూసుకొని నమస్కారంచేస్తూ నిలబడ్డాను.

మళ్ళీ కళ్ళుతెరిచేటప్పటికి మావూళ్లో వడిబజారులో వున్నాను. అప్పుడప్పుడే అస్తమిస్తూన్న లోకబాంధవుడు, తనకిరణాలను ప్రసరింపకేసి ఎర్రరాతికొండలకు మరింత ఎరుపుదనం కలిగిస్తున్నాడు. ప్రపంచమంతా బంగారుపూత వేసినట్లున్నది. వృషభాదులు తలలువంచి నమ్రతతో తమ స్వామిదగ్గరనుంచి సెలవుతీసుకుంటున్నై. ఆ వైపునుంచే, బండితోలుకొని నాకు ఎదురుగావస్తున్నాడు పుల్లన్న.

ఇట్లు,

ఫాల్గుణబహుళ సప్తమి పోలవరం.	విన్నవించు విధేయుడు శిష్ట్లా సుబ్రహ్మణ్యం (అనిషున్నది)

(శాలాకలం)

ఈ విషయం ఇంకా దృఢంగా తెల్సుకోదలచుకొన్నవాళ్లు, నా క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవచ్చును. లేక నాతో స్వయముగా మాట్లాడదలచుకున్నవారు, రాజమండ్రి దగ్గరవున్న కొవ్వూరులో రైలుదిగి బండి కట్టించుకొని పోలవరానికి రావచ్చును.

ఇట్లు

శి సు॥ (అనిషిన్నది)

* (అసలుకు పరిష్కరణలు) పోలవరం,

తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

• • •

—క. సాంబమూర్తి.

---

* వరా:—అచ్చుటచ్చుట కించిద్గ్రాంథికంబును, అర్థం చెడకుండా, వ్యావహారికంచేశాను.